

Мазія

ЛідзіАна

ЛідзіАна (Лідзія Возісава) нарадзілася ў в. Зэфельд (Лебядзёўка) Добрушкага раёна.

Атрымала спецыяльнасці біёлага-хіміка і псіхолога пасля вучобы ў дзяржуніверсітэтах г. Іжэўска і імя Ф. Скарыны г. Гомеля.

Працавала ў ГВА «Камінтэрн», у Гомельскім аддзяленні Беларускай чыгункі, ў ВА «Гомсельмаш», адказным сакратаром газеты «Прикамская правда», адказным сакратаром Гомельскай райарганізацыі «Кніга».

Аўтар кніг: «Прызнанне», «Касанне Перста», «Следы», «Эхо небес», «Выток пачуццяў», «Боская птушка», «Хованкі». Творы друкаваліся ў зборніках «Святло шчымлівай памяці», «Славянские колокола», «Натхненне», «Пересвет», «Літаратурная Гомельшчына», «Испытание Чернобылем», «Десна», «И целый мир в душе моей», «Магістраль», выйшлі ў перыядычным друку.

Член ГА «Саюза пісьменнікаў Беларусі».

Лаўрэат Першага абласнога літаратурнага конкурсу імя Кірылы Тураўскага (2007 г.). Адзначана Архіерэйскай граматай Тураўскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы.

Малітва перасяленкі

Мой старажытны родны край Палескі
Зжаўцелых соснаў ловіць перазвон.
Атрутаю напоўнены пралескі,
А поўніліся марамі спакон.

Зямля мая, што грэла душы продкаў,
Нашчадкам не пакінула раллю.
А я цябе, жабрачкаю без сродкаў,
Яшчэ мацней гаротную люблю.

Калодзеж з жураўлём, што каля хаты,
Прабач, што не прыходжу за вадой:
З табою размаўляе плот шчарбаты,
Хай за мяне падзеліцца бядой.

І вы прабачце, яблынькі і грушы,
Мяне і ўсіх палескіх землякоў.
Спалоханыя птушкі — нашы душы,
Натомлена вяртаюцца дамоў.

Аснова

Трыціх

І
Кажуць, што калісьці нават Бог
Жыць на Беларусі нашай мог.
Быў тады чысцюткі родны краю —
Кветак навакол, нібыта ў раі.
І паветра, як з крыніц вадзіца:
П'еш, і ўдосталь не можаш напіцца.
Ды шкада: атручаныя рэкі
Пахавалі даўні рай навекі.
Вочы поўняцца былога раю
Стронцыем і цэзіем...
Мой краю!
Покуль на руках дзяцей калышым,
Беларусь ахоўвае Ўсявышні.

II

Ды ціхмяна лес, лугі, нізіны
Наракаюць на свой лёс...
Павінны
Перад сваім родам беларусы,
Бо зракліся роднай мовы вусны.
Продкі нашыя калісь маўчалі,
Калі мову, душы рабавалі,
І глуміліся над родным словам...
Дзе ж былі геройскія галовы?

III

Беларусь мая, калыска раю!
Зараз добры час, не да адчаю:
Можна зберагчы нашчадкам мову —
Роду беларускага аснову.
Словы выйдучь, як вясной азёры,
Паўнаводдзем рэк маёй старонкі —
Змыюць бруд з душы, і на прасторы
Будучь гімнам матчынай скарбонкі!

Прайшлі гады...

О Божа мой, грахоўнае прабач!
Прашу і за дзяцей выратавання.
Сумленне праз гады, нібы крумкач,
Лятае, кружыць зранку да змяркання.

Не апраўдаць тут слепату сваю,
Бо адмаўляла Бога, пагарджала,
На вецер словы часцяком кідала...
Віну такую хіба загаю?

Забыла і анёлаў, і святых —
Да камунізму тупала дарогай.
Ды камуністаў голас раптам сціх...
І зразумелай стала вера ў Бога.

З назойлівай ідэяй і пустой
Перамагчы спяшыла дужа строга.
Прайшлі гады: хоць з мараю святой
Памру, уславіўшы з любоўю, Бога.

Эцюд

Пажоўклы лісцік кінуўся пад ногі,
У распачы цалуючы абцас.
Здалося, што ён плакаў ад знямогі
І ад бяссілля, што не вернеш час.

Ашчадна лісцік падняла, як кветку,
Далоняй грэла — дужа ён застыў.
На вершаліне, у святле, улетку
Пражыў, а падаў, як і ўсе лісты.

Я выцерла лісточку ціха слёзы,
Але ж яго няўтульнасць і адчай
Шапнулі: будзь гатавай у нябёсы...
Асенні мой лісточак, пачакай!

Яшчэ так мала на зямлі зрабіла,
І дабрыню перадала не ўсю.
Дачушцы і сынам, анёл, дай сілу,
Прашу, бо чую шчэ ў нагах сваю.

Патрэбна часу мне зусім нямнога,
Каб памаліцца Богу за ўсіх нас!
...А лістапад размаляваў дарогу,
І восень сёння ў росквіце якраз.

Паэту

Анатоліу Грачанікаву

Паэтычны твой век
Прамянём у акне:
На зямлі жаўруком
Наспяваўся ад сэрца.
Засталася навек
Гэта песня ва мне,
І жывым раўчуком
Па радзіме ільцеца.

Развярэдзіў нутро
Шчырым словам... Прабач...
Але з кожным радком,
Што пакінуў ты людзям,

Ажывае дабро,
Што злягло ад няўдач,
І рунее ізноў,
Выспяваць яшчэ будзе.

Твае вершы ўсе
Нібы вуліц агні,
Бо ад іх цеплыня
На душы, ды і ў хаце.
У вясновай красе
Слова роднай зямлі,
Мабыць, ад насланя,
А мне — зёлка ў садзе.

З Госпадам

А. Сысу

З Госпадам паэтаў небагата.
Хтосьці, як анёл, цябе сустрэў.
Прадчувала адыход твой хата,
Слёзы капалі з галінак дрэў.

Адляцеў, як птах насустрач лету.
Тут — прайшоў на вернасць свой урок.
Адчуваў сам сэрцам хвалю гэту,
Бо праз верш нам гаварыў прарок.

Колісь мы ўзляцім да паднябесся,
Падуладным стане ўвесь абсяг.
Беларусь, ці чуеш: сына песню
Лебедзь белы ўжо нясе ў грудзях?!

Вянок

Ганне Атрошчанка

У ткацкай працы ёсць аснова,
Каб рушніку ўзор надаць.
А вось аздобіць думку словам,
Нібы маланку зацугляць.

Энергія, што тоіць слова,
Людзей вяла, мяняла час,

Гаючаю рабіла мову,
Уладарамі мовы — нас.

Тканіна верша непаўторна,
Вось прымаўкай радок зіхціць...
Раптоўна загучыць валторнай,
То ажно дыскантам звініць.

Бывае, слоўка на паперцы
Лунае, птушкаю ляціць.
Другое, як маланка ўецца,
Не кожны зможа ўхапіць.

Як цела вялае без крока,
Без мудрасці — нішто гады.
Выток, калі няма прытока,
Засохнуць можа без вады,

Як сохне без дажджу расліна.
Так і без вобраза радок...
Верш для паэта — пуцявіна,
Ягоны лаўравы вянок.

Скрыжаванне

Маё распяцце — крыж жыцця!
Гляджу, нібыта з небыцця
Ці збоку, як анёл бяскрылы
Ля бездані чужой магілы.

Дзве перакладзіны распяцця:
Матэрыяльнае багацце
І шлях духоўны ў паднябессе
(Як мець унізе, што і ўверсе?).

Я на крыжы — распяты рукі,
Заміж цвікоў зямных мукі:
Багацце, беднасць і спадман,
Дзе плётак з крыўдаю дурман...

Ды ў неба крыж глядзіць прадвесні:
На ім каханне! І, як песні,

Жалоба, радасць, міласэрнасць,
Малітва, прыгажосць і вернасць.

І зайздасць звісла лахманамі.
Вунь бруд сцякае між ступнямі,
Якому ў калюжы месца.
На скрыжаванні — маё сэрца.

Трымае неба і зямное,
Нібыта на крыжы нас двое.
І вочы колеру нябёсаў
Аддалі волі Бога лёс свой.

Памацаць як гадоў хвіліну?
Каб бегла, хто мне пхае ў спіну?
Час на руках мяне імчыць —
Дзе слова роднае, спыніць,
За кроўнае каб учапіцца
І за Радзіму памаліцца?

Мроя

Хлеў расчыніў шырока дзверы —
Сняжынкам бык падставіў рог.
І сена гаспадар без меры
Наклаў амаль што цэлы стог.

Жывёліне казыча ноздры
Засохлы сіні васілёк...
Закрылі хлеў. Нібыта коўдра,
Духмяны водар лёг пад бок,

Быку напамніў дзень вясновы:
Пад сонцам кветкі ў траве
Зрываюць языком каровы,
Ён статак голасна заве.

Стрыкочуць конікі наўкола,
Усыпаў поплаў казялец.
На шыі гладкае жывёлы
Звініць званочак-удалец.

Не брэша, задрамаў сабака,
На ўзгорку спіць пастух-крыкун.
Ляжыць здранцвелы, як вужака,
І сцеражэ кароў бізун.

Дамоў з бычком пад вечар шэры
Вядзе бык статак — побач сын...
Зноў рыпнулі хлявочка дзверы,
Знік за вароты ўспамін.

Стары

Струхнела яблыня ў садзе,
Дзядуля вырашыў спіліць.
Ды ўсю зіму сядзеў у хаце:
То холадна, то штось баліць.

У маі з саду — пах мядовы,
Чаромха ва ўсю моц цвіце!
У сад дзядуля стогадовы
З пілой да яблыні ідзе.

Упала яблыня са стогнам,
Пад ёю хруснуў згніўшы тын.
Адкінуўшы пілу, свабодна
Стары, сагнуўшыся, застыў...

Узор чырвоны

Чырвоным крыжыкам на ўсё жыццё
Узор, што вышыла. З ім адкрыццё
Прыкрытай ганьбы,
зайздасці, знявагі
І плётак, што звісалі, нібы сцягі.

Брыдота той узор пааплятала,
Ды, высахшы, ушчэнт паадлятала.
Бо не знайшла падтрымкі
ля людзей —
Маўчалі ўсе, калі крычаў зладзей.

Назад брыдота каменем паўзе.
І боль па ганьбаваўшага назе
Ударыла, напоўніла ўспамінам.
Усё ўсплыло, што ёй кідаў у спіну.

І ажылі Хрыста такія словы:
«Ці кінуць камень у яе гатовы,
Калі не грэшны хто?..»
Зладзей грашыў.
Чаму ж яе судзіць за ўсіх рашыў?

Бо славы не заўважыла ў той час,
Калі ўсхвалялі і яго не раз.

Усё маўчала... Як сапраўдны здзек,
Яе маўчанне памятаў ён век!..

Яна ж ахутана вэлюмам веры
І перад кожным адкрывае дзверы,
Дзе сустракае толькі мовай роднай.
Бо бачыць Беларусь краінай годнай
І вельмі шматпакутнай, і святой...
У свеце на слыху нат імя той.
Ёй нават падуладная мяжа.
...Яна ж у ног Хрыстовых ля крыжа.